

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36015007	CEIP Plurilingüe de Cedeira	Redondela	2024/2025

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Matemáticas	4º Pri.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	8
4.1. Concrecións metodolóxicas	33
4.2. Materiais e recursos didácticos	33
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	34
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	35
6. Medidas de atención á diversidade	36
7.1. Concreción dos elementos transversais	37
7.2. Actividades complementarias	38
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	39
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	40
9. Outros apartados	41

1. Introducción

Esta programación didáctica ten como referencia o Decreto 155/2022 do 15 de setembro, no que se establece o currículo da educación primaria en Galicia. A súa finalidade é a de asegurar unha formación común a todos os alumnos/as de 4º de primaria na área de Matemáticas.

Responde a un intento de racionalizar a práctica educativa, co obxecto de que esta non se desenvolva de forma arbitraria.

Vaise desenvolver no CEIP plurilingüe de Cedeira, centro de educación infantil e primaria, situado na parroquia de San Andrés de Cedeira no concello de Redondela (Pontevedra). Esta parroquia de máis de 2.000 habitantes, ten unha extensión de 5,8 km² e conta con 7 núcleos de poboación denominados: Aldea, Rande, Eira Pedriña, A Formiga, Fortóns, A Portela e Cruceiro (o centro atópase nesta última poboación).

O concello de Redondela, ao que pertence o centro, ten 29.918 habitantes e unha extensión de 52 Km². Está situado no interior da ría de Vigo, pertence a comarca de Vigo, polo que está moi ligado social e economicamente a esta cidade.

O centro é un CEIP dunha liña, ten 3 aulas de infantil e 6 de primaria. O equipo docente está formada por 17 mestres, 9 con funcións de titoría e os restantes con especialidades: música, inglés, educación física, relixión, orientación, pedagogía terapéutica e audición e linguaxe. Tres deles son itinerantes, un compartido co CEIP de Laredo (Redondela), outro co CEIP Alexandre Boveda (Redondela) e o terceiro cos CEIP Porto Cabeiro (Redondela) e o CEIP Manuel Padín Truteiro (Arcade). Ao formar parte da rede de centros plurilingües de Galicia, tamén conta cun profesor auxiliar de conversa.

Con respecto as instalacións, ten un edificio principal onde se atopan as aulas de infantil, de primaria, das especialidades (inglés, audición e linguaxe, pedagogía terapéutica e orientación) e os espazos comúns (biblioteca, aula de "Polos creativos", aula de sala de profesores e dirección). A aula de música e o comedor escolar atópanse nunha ampliación do edificio.

Na zona exterior hai dúas pistas (unha cuberta e outra descuberta), unha pequena zona cuberta, un parque infantil para os nenos de infantil e zona arborada.

O centro ten xornada continua de 09:00 a 14:00 horas. Conta con servizo de transporte escolar e comedor, ambos xestionados pola Xunta.

Esta programación vai dirixida ao alumnado de 4º de primaria. O grupo está formado por 13 rapaces/as (7 nenos e 6 nenas), todos coñécense desde infantil. Son nenos/as que teñen unha boa relación, compren as normas e se adaptan sen dificultade ás diferentes situacións que require o día a día na aula.

Con respecto ao nivel académico, é un grupo con diferentes ritmos de traballo e que implicará a necesidade de adaptar algunhas actividades e de traballar de xeito cooperativo, co fin de unificar os ritmos e que haxa unha interdependencia positiva entre eles.

Na área de Matemáticas, traballamos a comprensión dos distintos conceptos e dos procedementos matemáticos relacionados con estes conceptos, a través da manipulación e a experimentación.

Nesta programación os contidos repártense en 12 unidades didácticas, traballaranse catro por trimestre. A organización do tempo das actividades de ensino-aprendizaxe será flexible para adecuarse aos diferentes ritmos e adaptarse, o máximo posible, ás características dos nenos/as.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Interpretar situacións da vida cotiá proporcionando unha representación matemática destas mediante conceptos, ferramentas e estratexias, para analizar a información máis relevante.			1-2-4	2	5		1-3	4

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Resolver situacións problematizadas, aplicando diferentes técnicas, estratexias e formas de razoamento, para explorar distintas maneiras de proceder, obter solucións e asegurar a súa validez desde un punto de vista formal e en relación co contexto exposto.			1-2		4-5		3	
OBX3 - Explorar, formular e comprobar conxecturas sinxelas ou formular problemas de tipo matemático en situacións baseadas na vida cotiá, de forma guiada, recoñecendo o valor do razoamento e a argumentación, para contrastar a súa validez, adquirir e integrar novo coñecemento.	1		1-2	1-3-5			3	
OBX4 - Utilizar o pensamento computacional, organizando datos, descompoñendo en partes, recoñecendo patróns, xeneralizando e interpretando, modificando e creando algoritmos de forma guiada, para modelizar e automatizar situacións da vida cotiá.			1-2-3	1-3-5			3	
OBX5 - Recoñecer e utilizar conexións entre as diferentes ideas matemáticas, así como identificar as matemáticas noutras áreas ou na vida cotiá, interrelacionando conceptos e procedementos, para interpretar situacións e contextos diversos.			1-3	3-5		4		1
OBX6 - Comunicar e representar, de forma individual e colectiva, conceptos, procedementos e resultados matemáticos, utilizando a linguaxe oral, escrita, gráfica, multimodal e a terminoloxía matemática apropiadas, para dar significado e permanencia ás ideas matemáticas	1-3		2-4	1-5			3	4
OBX7 - Desenvolver destrezas persoais que axuden a identificar e xestionar emocións ao enfrontarse a retos matemáticos, fomentando a confianza nas propias posibilidades, aceptando o erro como parte do proceso de aprendizaxe e adaptándose ás situacións de incerteza, para mellorar a perseveranza e gozar na aprendizaxe das matemáticas.			5		1-4-5		2-3	
OBX8 - Desenvolver destrezas sociais, recoñecendo e respectando as emocións, as experiencias das e dos demais e o valor da diversidade, participando activamente en equipos de traballo heteroxéneos, mixtos e diversos con roles asignados, para construír unha identidade positiva como estudante de matemáticas, fomentar o benestar persoal e crear relacións saudables.	5	3	3		1-3	2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesiones	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Números de cuatro a seis cifras.	<p>CONTIDOS TRABALLADOS:</p> <p>Sentido numérico, de la medida y espacial: Números de 4 cifras. Números de 5 cifras. Números de 6 cifras. Valor relativo de las cifras. Comparación y aproximación. Ordinales.</p> <p>Sentido algebraico y estocástico: Transformaciones numéricas. Relaciones numéricas. Obtener datos desconocidos. Cálculo mental: Sumar millares, centenas y decenas. Resolución de problemas: Elegir datos coherentes con el texto de un enunciado.</p>	7	11	X		
2	Suma, resta y multiplicación.	<p>CONTIDOS TRABALLADOS:</p> <p>Sentido numérico, de la medida y espacial: Suma y propiedades. Resta y prueba de la resta. Multiplicación y propiedades. Multiplicar por la unidad seguida de ceros y por un número seguido de ceros.</p> <p>Sentido algebraico y estocástico: Patrones numéricos y gráficos. Relaciones de igualdad. Cálculo mental: Descomponer en decenas y unidades para sumar. Resolución de problemas: Resolver problemas con datos aproximados.</p>	7	11	X		
3	Práctica de la multiplicación.	<p>CONTIDOS TRABALLADOS:</p> <p>Sentido numérico, de la medida y espacial: Multiplicar por una cifra. Multiplicar por decenas. Descomponer para multiplicar. Multiplicar por dos cifras. Estimación de productos. Operaciones combinadas.</p> <p>Sentido algebraico y estocástico: Obtener datos desconocidos. Identificar patrones. Programación de rutinas. Cálculo mental: Restar decenas a números de tres cifras. Resolución de problemas:</p>	7	11	X		

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesiones	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Práctica de la multiplicación.	Conocer el significado de las operaciones: completar los datos del enunciado.	7	11	X		
4	La división.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: División exacta y entera. Prueba de la división. Dividendo de tres o más cifras. Ceros en el cociente. Divisor de dos cifras. Operaciones combinadas. Sentido algebraico y estocástico: Relaciones numéricas. Modelización de problemas no convencionales. Cálculo mental: Contar de 25 en 25, de 50 en 50 y de 75 en 75. Resolución de problemas: Escribir la pregunta a partir de la resolución del problema.	8	12	X		
5	Las fracciones.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Fracción: términos y lectura. Comparación de fracciones. Fracciones equivalentes. Suma y resta de fracciones. Fracción de un número. Fracciones decimales. Sentido algebraico y estocástico: Patrones geométricos. Modelización de problemas no convencionales. Cálculo mental: Calcular la diferencia entre dos números que superan la decena. Resolución de problemas: Elegir la información necesaria para resolver un problema.	9	12		X	
6	Los números decimales.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Décimas y centésimas. Lectura y escritura. Comparación y redondeo. Decimales y dinero. Sentido algebraico y estocástico: Relaciones de igualdad. Modelización de problemas no convencionales. Cálculo mental: Descomponer decenas y unidades para restar. Resolución de problemas: Interpretar el resultado de una operación en el contexto de un problema.	9	12		X	

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Longitud y tiempo.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Submúltiplos del metro. Múltiplos del metro. Equivalencias. Medida compleja de longitud. Unidades de tiempo. Reloj digital y analógico. Sentido algebraico y estocástico: Relaciones numéricas. Patrones geométricos. Proceso de modelización. Cálculo mental: Sumar 99 a números de dos y tres cifras. Resolución de problemas: Elegir los datos de una imagen o de un catálogo.	9	12		X	
8	Masa y capacidad.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: El kilo y el gramo. Fracciones del kilo. La tonelada. Submúltiplos del litro. Fracciones del litro. Masa, capacidad y decimales. Sentido algebraico y estocástico: Relaciones de igualdad. Patrones geométricos. Procesos de modelización. Cálculo mental: Restar 99 a números de dos y tres cifras. Resolución de problemas: Averiguar el dato que falta en un enunciado.	9	12		X	
9	Ángulos y movimientos.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Ángulos: clases y construcción. Rectas paralelas y perpendiculares. Relación entre ángulos. Simetría y traslación. Coordenadas. Sentido algebraico y estocástico: Relaciones numéricas. Patrones numéricos. Patrones geométricos. Cálculo mental: Sumar 999 a números de dos a cuatro cifras. Resolución de problemas: Elegir soluciones razonables.	9	12			X
10	Figuras geométicas.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Polígonos: elementos y clasificación. Perímetro. Triángulos y cuadriláteros.	9	12			X

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
10	Figuras geométricas.	Áreas: cuadrado, rectángulo y triángulo rectángulo. Circunferencia y círculo. Sentido algebraico y estocástico: Patrones numéricos. Modelización de problemas no convencionales. Cálculo mental: Restar 999 a números de cuatro cifras. Resolución de problemas: Plantear preguntas intermedias en problemas de varias operaciones.	9	12			X
11	Cuerpos geométricos.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Prismas: clases y desarrollo. Pirámides: clases y desarrollo. Cuerpos redondos. Concepto de volumen. Sentido algebraico y estocástico: Obtener datos desconocidos. Rutinas y algoritmos. Relaciones y patrones numéricos. Cálculo mental: Calcular el doble de un número de dos y tres cifras. Resolución de problemas: Elegir los datos. Problemas con billetes y monedas de euro.	9	12			X
12	Estadística y probabilidad.	CONTIDOS TRABALLADOS: Sentido numérico, de la medida y espacial: Orientación y movimientos en la cuadrícula: puntos cardinales. Sentido algebraico y estocástico: Tabla de frecuencias. Gráficos. Probabilidad. Relaciones y patrones. Cálculo mental: Calcular la mitad de un número de dos cifras pares. Resolución de problemas: Elegir datos coherentes en el contexto de un enunciado.	8	11			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Números de cuatro a seis cifras.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal ou gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.4 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Intentar diferentes estratexias para resolver un problema.		
CA1.6 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas.		
CA1.1 - Mostrar actitudes positivas ante retos matemáticos tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Elixir actitudes positivas ante retos matemáticos.	TI	50
CA1.8 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA1.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema.		
CA4.6 - Automatizar situacións sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso ou sigan unha rutina utilizando de forma pautada principios básicos do pensamento computacional.	Automatizar os pasos para a resolución de situacións cotiás.		
CA6.3 - Traballar en equipo activa e respectuosamente, comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, comunicándose adecuadamente e establecendo relacións baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contaxe - Realización de series ascendentes e descendentes de números de forma manipulativa, simbólica e tecnolóxica (calculadora) como elemento facilitador do cálculo mental, interpretación da relación existente entre os diversos números e valoración do erro como unha oportunidade de aprendizaxe. - Cantidade - Identificación, lectura e escritura de números naturais ata o 99.999 en textos e contextos familiares e habituais. - Composición, descomposición e recomposición manipulativa, gráfica e simbólica de números naturais ata 99.999 con investigación de propiedades e relacións, explicación do proceso e interpretación do valor posicional das cifras (unidades, decenas, centenas e milleiros) - Estimación razoada de cantidades ata o 99.999 e redondeo en problemas cotiáns mediante estratexias diversificadas, descrición da idoneidade das solucións e aceptación do erro como parte do proceso de mellora. - Sentido das operacións - Procesos na resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, formulación de hipótese de resolución e proposta de plan, contraste de puntos de vista, simbolización, elaboración e expresión da solución, verificación e interpretación en contexto dos resultados obtidos, expresión de forma

Contidos

- ordenada e nas unidades correctas con explicitación do proceso seguido.
- Resolución de operacións combinadas en problemas contextualizados con atención á súa xerarquía, aplicación das súas propiedades, as estratexias persoais e os procedementos máis adecuados segundo a natureza do cálculo: mental, estimacións, algoritmos ou calculadora.
- Relacións
- Sistema de numeración de base dez para a comprensión do valor posicional das cifras dos números ata o 99.999, as súas equivalencias e a súa aplicación nas relacións que xera nas operacións.
- Resolución de problemas cotiáns que impliquen a comparación e ordenación de números cardinais ata o 99.999 e ordinais ata o 20º cun uso adecuado da simboloxía das relacións.
- Relacións e funcións
- Comparación entre expresións que inclúan obxectos, números, operacións e as súas propiedades con explicación das relacións de igualdade e desigualdade no contexto cotián e uso adecuado da simboloxía ($=$, $?$, $>$,
- Pensamento computacional
- Estratexias para a interpretación, modificación e representación de algoritmos sinxelos relacionados co contexto cotián e o xogo en regras de xogos, instrucións secuenciais, bucles, patróns repetitivos, programación por bloques, robótica educativa.
- Crenzas, actitudes e emocións
- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Desenvolvemento da autonomía e aplicación de estratexias para a toma de decisións en situacións de resolución de problemas: ofrecendo alternativas, resolvendo retos, estimulando o razoamento e reforzando os logros.
- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

UD	Título da UD	Duración
2	Suma, resta y multiplicación.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.5 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA1.6 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema.		
CA1.8 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	TI	50
CA6.1 - Identificar as emocións propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario e desenvolvendo así a autoconfianza.	Pedir axuda cando algún rema matemático non pode resolverse.		
CA6.4 - Participar na repartición de tarefas, asumindo e respectando as responsabilidades individuais asignadas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo en equipo dirixidas á consecución de obxectivos compartidos.	Participar na resolución de tarefas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contaxe - Estratexias para contar e recontar sistematicamente e a súa adaptación do cálculo ao tamaño dos números a partir da manipulación e representación en situacións variadas e cotiás con cantidades ata o 99.999 con explicación, comparación e reflexión sobre as estratexias e os procesos seguidos. - Sentido das operacións - Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados. - Relacións - Estratexias manipulativas e gráficas para establecer relacións entre a suma e a resta, a suma e a multiplicación, a división e a resta, a multiplicación e a división: aplicación en contextos cotiáns. - Crenzas, actitudes e emocións - Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña. - Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo. - Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas. - Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado. - Traballo en equipos: inclusión, respecto e diversidade - Uso de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas en equipo con comprensión das emocións e experiencias das demais persoas, sensibilidade e respecto polas diferenzas.

UD	Título da UD	Duración
3	Práctica de la multiplicación.	11

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.3 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.		
CA1.5 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA1.6 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas.		
CA1.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema.		
CA4.3 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Elegir entre diferentes estratexias para resolver un problema.		
CA4.8 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos, aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos.		
CA1.1 - Mostrar actitudes positivas ante retos matemáticos tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Elixir actitudes positivas ante retos matemáticos.	TI	50
CA1.7 - Empregar ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.	Empregar ferramentas tecnolóxicas no proceso de resolución de problemas.		
CA1.8 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA4.1 - Identificar as emocións propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario e desenvolvendo así a autoconfianza.	Pedir axuda, só cando sexa necesario, ao abordar novos retos matemáticos.		
CA4.7 - Empregar ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.	Empregar, con axuda, ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.		
CA6.2 - Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos e valorar o erro como unha oportunidade de aprendizaxe		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Cantidade

- Estimación razoada de cantidades ata o 99.999 e redondeo en problemas cotiáns mediante estratexias diversificadas, descrición da idoneidade das solucións e aceptación do erro como parte do proceso de mellora.

- Sentido das operacións

- Estratexias de cálculo mental para resolver operacións de suma, resta, multiplicación e división en situacións habituais e significativas, explicación das estratexias e dos procesos seguidos, aceptación dos erros como unha oportunidade de aprendizaxe e como recurso para evitar a frustración.

- Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados.

- Procesos na resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, formulación de hipótese de resolución e proposta de plan, contraste de puntos de vista, simbolización, elaboración e expresión da solución, verificación e interpretación en contexto dos resultados obtidos, expresión de forma ordenada e nas unidades correctas con explicitación do proceso seguido.

- Resolución de operacións combinadas en problemas contextualizados con atención á súa xerarquía, aplicación das súas propiedades, as estratexias persoais e os procedementos máis adecuados segundo a natureza do cálculo: mental, estimacións, algoritmos ou calculadora.

- Estratexias e ferramentas de resolución de sumas, restas e multiplicacións de números naturais con flexibilidade e sentido en situacións contextualizadas: propiedades das operacións.

- Formulación de problemas que se resolvan con sumas (como incremento), restas (como diminución, comparación e complemento), multiplicacións (como suma abreviada, repetición e operador multiplicativo) ou divisións (como repartición ou agrupación) baseados en situacións familiares e cotiáns que permitan establecer conexións con experiencias propias.

- Uso de calculadora como recurso para verificar os resultados de operacións realizadas en problemas, unha vez establecida a idoneidade do proceso.

- Relacións

- Estratexias manipulativas e gráficas para establecer relacións entre a suma e a resta, a suma e a multiplicación, a división e a resta, a multiplicación e a división: aplicación en contextos cotiáns.

- Relacións e funcións

- Pensamento computacional

- Estratexias para a interpretación, modificación e representación de algoritmos sinxelos relacionados co contexto cotián e o xogo en regras de xogos, instrucións secuenciais, bucles, patróns repetitivos, programación por bloques, robótica educativa.

- Crenzas, actitudes e emocións

- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.

- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.

- Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.

- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.

- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

- Traballo en equipos: inclusión, respecto e diversidade

Contidos

- Os equipos colaborativos e cooperativos para clarificar tarefas, debater propostas, chegar a acordos, contrastar opcións, revisar e analizar producións: escoita e participación activa, responsabilidade e esixibilidade individual, interdependencia positiva, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.

UD	Título da UD	Duración
4	La división.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.3 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.		
CA1.5 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA1.6 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas.		
CA1.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema.		
CA4.3 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Elegir entre diferentes estratexias para resolver un problema.	TI	50
CA1.7 - Empregar ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.	Empregar ferramentas tecnolóxicas no proceso de resolución de problemas.		
CA1.8 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA4.7 - Empregar ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.	Empregar, con axuda, ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.		
CA6.3 - Traballar en equipo activa e respectuosamente, comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, comunicándose adecuadamente e establecendo relacións baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Cantidade

Contidos

- Estimación razoada de cantidades ata o 99.999 e redondeo en problemas cotiáns mediante estratexias diversificadas, descrición da idoneidade das solucións e aceptación do erro como parte do proceso de mellora.
- Sentido das operacións
- Estratexias de cálculo mental para resolver operacións de suma, resta, multiplicación e división en situacións habituais e significativas, explicación das estratexias e dos procesos seguidos, aceptación dos erros como unha oportunidade de aprendizaxe e como recurso para evitar a frustración.
- Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados.
- Procesos na resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, formulación de hipótese de resolución e proposta de plan, contraste de puntos de vista, simbolización, elaboración e expresión da solución, verificación e interpretación en contexto dos resultados obtidos, expresión de forma ordenada e nas unidades correctas con explicitación do proceso seguido.
- Resolución de operacións combinadas en problemas contextualizados con atención á súa xerarquía, aplicación das súas propiedades, as estratexias persoais e os procedementos máis adecuados segundo a natureza do cálculo: mental, estimacións, algoritmos ou calculadora.
- Estratexias e ferramentas de resolución de sumas, restas e multiplicacións de números naturais con flexibilidade e sentido en situacións contextualizadas: propiedades das operacións.
- Formulación de problemas que se resolvan con sumas (como incremento), restas (como diminución, comparación e complemento), multiplicacións (como suma abreviada, repetición e operador multiplicativo) ou divisións (como repartición ou agrupación) baseados en situacións familiares e cotiás que permitan establecer conexións con experiencias propias.
- Uso de calculadora como recurso para verificar os resultados de operacións realizadas en problemas, unha vez establecida a idoneidade do proceso.
- Relacións
- Estratexias manipulativas e gráficas para establecer relacións entre a suma e a resta, a suma e a multiplicación, a división e a resta, a multiplicación e a división: aplicación en contextos cotiáns.
- Relacións e funcións
- Pensamento computacional
- Estratexias para a interpretación, modificación e representación de algoritmos sinxelos relacionados co contexto cotián e o xogo en regras de xogos, instrucións secuenciais, bucles, patróns repetitivos, programación por bloques, robótica educativa.
- Crenzas, actitudes e emocións
- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.
- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.
- Traballo en equipos: inclusión, respecto e diversidade
- Uso de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas en equipo con comprensión das emocións e experiencias das demais persoas, sensibilidade e respecto polas diferenzas.

UD	Título da UD	Duración
5	Las fracciones.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.3 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.		
CA4.2 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir representacións matemáticas que axuden na resolución dunha situación matemática.		
CA1.1 - Mostrar actitudes positivas ante retos matemáticos tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Elixir actitudes positivas ante retos matemáticos.	TI	50
CA1.8 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA4.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA6.1 - Identificar as emocións propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario e desenvolvendo así a autoconfianza.	Pedir axuda condo algún rema matemático non pode resolverse.		
CA6.2 - Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos e valorar o erro como unha oportunidade de aprendizaxe		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cantidade - Expresión de particións, reparticións e relacións coa utilización de fraccións propias con denominador ata 12 en contextos da vida cotiá. - Identificación, lectura, escritura e representación de fraccións propias con denominador ata 12 en textos e contextos familiares e habituais. - Sentido das operacións - Estratexias de cálculo mental para resolver operacións de suma, resta, multiplicación e división en situacións habituais e significativas, explicación das estratexias e dos procesos seguidos, aceptación dos erros como unha oportunidade de aprendizaxe e como recurso para evitar a frustración. - Estratexias de cálculo mental con fraccións, con denominador ata 12, en contextos cotiáns con explicación do proceso seguido e as estratexias usadas.

Contidos

- Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados.
- Procesos na resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, formulación de hipótese de resolución e proposta de plan, contraste de puntos de vista, simbolización, elaboración e expresión da solución, verificación e interpretación en contexto dos resultados obtidos, expresión de forma ordenada e nas unidades correctas con explicitación do proceso seguido.
- Resolución de operacións combinadas en problemas contextualizados con atención á súa xerarquía, aplicación das súas propiedades, as estratexias persoais e os procedementos máis adecuados segundo a natureza do cálculo: mental, estimacións, algoritmos ou calculadora.
- Estratexias e ferramentas de resolución de sumas, restas e multiplicacións de números naturais con flexibilidade e sentido en situacións contextualizadas: propiedades das operacións.
- Formulación de problemas que se resolvan con sumas (como incremento), restas (como diminución, comparación e complemento), multiplicacións (como suma abreviada, repetición e operador multiplicativo) ou divisións (como repartición ou agrupación) baseados en situacións familiares e cotiás que permitan establecer conexións con experiencias propias.
- Modelo matemático
- Resolución de problemas da vida cotiá seguindo un proceso pautado de modelización con debuxos, esquemas, diagramas, manipulables, dramatizacións, guión de preguntas para a interpretación do enunciado, recoñecemento de datos útiles, elaboración e contraste de hipótese, procura do plan de acción, perseveranza na solución, simbolización e realización dos cálculos, comprobación de solucións, expresión clara e correcta do resultado, revisión da súa idoneidade, rectificación se é necesaria e explicación do realizado.
- Relacións e funcións
- Crenzas, actitudes e emocións
- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.
- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.
- Traballo en equipos: inclusión, respecto e diversidade
- Uso de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas en equipo con comprensión das emocións e experiencias das demais persoas, sensibilidade e respecto polas diferenzas.
- Os equipos colaborativos e cooperativos para clarificar tarefas, debater propostas, chegar a acordos, contrastar opcións, revisar e analizar producións: escoita e participación activa, responsabilidade e esixibilidade individual, interdependencia positiva, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.
- Estratexias guiadas de planificación, control e organización do traballo en equipos para xestionar o tempo, a realización das tarefas, o establecemento de obxectivos de equipo, a repartición equitativa e rotatorio de roles en interacción simultánea e a avaliación do funcionamento do equipo.
- Valoración da contribución das matemáticas aos distintos ámbitos do coñecemento humano desde unha perspectiva de xénero.
- Recoñecemento das contribucións de matemáticas e matemáticos a diversos ámbitos do saber como mecanismo de construción dunha identidade positiva propia.

UD	Título da UD	Duración
6	Los números decimales.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.4 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Intentar diferentes estratexias para resolver un problema.		
CA1.5 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA1.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema.		
CA4.5 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas de forma pautada.	TI	50
CA1.8 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA6.2 - Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos e valorar o erro como unha oportunidade de aprendizaxe		
CA6.4 - Participar na repartición de tarefas, asumindo e respectando as responsabilidades individuais asignadas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo en equipo dirixidas á consecución de obxectivos compartidos.	Participar na resolución de tarefas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contaxe - Realización de series ascendentes e descendentes de números de forma manipulativa, simbólica e tecnolóxica (calculadora) como elemento facilitador do cálculo mental, interpretación da relación existente entre os diversos números e valoración do erro como unha oportunidade de aprendizaxe. - Cantidade - Estimación razoada de cantidades ata o 99.999 e redondeo en problemas cotiáns mediante estratexias diversificadas, descrición da idoneidade das solucións e aceptación do erro como parte do proceso de mellora. - Sentido das operacións - Estratexias de cálculo mental para resolver operacións de suma, resta, multiplicación e división en situacións habituais e significativas, explicación das estratexias e dos procesos seguidos, aceptación dos erros como unha oportunidade de aprendizaxe e como recurso para evitar a frustración.

Contidos

- Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados.
- Procesos na resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, formulación de hipótese de resolución e proposta de plan, contraste de puntos de vista, simbolización, elaboración e expresión da solución, verificación e interpretación en contexto dos resultados obtidos, expresión de forma ordenada e nas unidades correctas con explicitación do proceso seguido.
- Resolución de operacións combinadas en problemas contextualizados con atención á súa xerarquía, aplicación das súas propiedades, as estratexias persoais e os procedementos máis adecuados segundo a natureza do cálculo: mental, estimacións, algoritmos ou calculadora.
- Estratexias e ferramentas de resolución de sumas, restas e multiplicacións de números naturais con flexibilidade e sentido en situacións contextualizadas: propiedades das operacións.
- Formulación de problemas que se resolvan con sumas (como incremento), restas (como diminución, comparación e complemento), multiplicacións (como suma abreviada, repetición e operador multiplicativo) ou divisións (como repartición ou agrupación) baseados en situacións familiares e cotiás que permitan establecer conexións con experiencias propias.
- Uso de calculadora como recurso para verificar os resultados de operacións realizadas en problemas, unha vez establecida a idoneidade do proceso.
- Educación financeira
  - Identificación do valor e das equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea, con emprego desas equivalencias para resolver problemas de compra-venda en situacións reais e simuladas.
  - Identificación e experimentación na vida cotiá de situacións que requiran administración do diñeiro (ingresos e gastos), fomento do aforro e do consumo responsable en contextos de xogo.
  - Estimación e cálculo do gasto para realizar e das moedas e billetes necesarios para pagar, así como do cambio, en problemas da vida cotiá, contraste das estimacións e rectificación en función deses contrastes.
  - Formulación e resolución de problemas, de maneira individual e en equipo, nos que sexa necesario o uso de moedas e billetes relacionados co sistema monetario europeo: orzamentos sinxelos, situacións de compra e venda, planificación de aforro necesario, con verificación do resultado e da necesidade de rectificar en función do erro.
- Relacións e funcións
  - Comparación entre expresións que inclúan obxectos, números, operacións e as súas propiedades con explicación das relacións de igualdade e desigualdade no contexto cotián e uso adecuado da simboloxía ($=$, $?$, $>$,
- Crenzas, actitudes e emocións
  - Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
  - Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
  - Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.
  - Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
  - Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

UD	Título da UD	Duración
7	Longitud y tiempo.	12

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA2.2 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Comparar entre dúas estratexias para resolver un problema de forma pautada.		
CA2.3 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA4.2 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir representacións matemáticas que axuden na resolución dunha situación matemática.	TI	50
CA2.1 - Participar na repartición de tarefas, asumindo e respectando as responsabilidades individuais asignadas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo en equipo dirixidas á consecución de obxectivos compartidos.	Participar en tarefas empregando estratexias de traballo cooperativo e asumindo as responsabilidades individuais asignadas.		
CA2.5 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA2.6 - Interpretar situacións en contextos diversos recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA2.8 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA4.6 - Automatizar situacións sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso ou sigan unha rutina utilizando de forma pautada principios básicos do pensamento computacional.	Automatizar os pasos para a resolución de situacións cotiás.		
CA6.5 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Realiza conxecturas matemáticas sinxelas con axuda.		
CA6.7 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Sentido das operacións - Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados.

Contidos

- Magnitude

- Recoñecemento e explicación de características mensurables dos elementos do medio (lonxitude, superficie, masa, capacidade, temperatura, tempo e amplitude de ángulos) mediante a observación da realidade próxima.
- Recoñecemento de unidades non convencionais e convencionais (km, m, cm, mm; kg, g; l, cl, ml e graos centígrados) para a realización de medicións adecuadas en situacións cotiás que permitan calcular itinerarios, construír figuras planas, confrontar capacidades e calcular intervalos de temperatura.
- Recoñecemento, ordenación, clasificación e uso das unidades de medida do tempo (ano, estación, mes, semana, día, hora e minuto) en situacións habituais e da contorna, determinación da duración dos períodos de tempo e a medida máis adecuada en cada situación.
- Lectura e escritura da hora en reloxos analóxicos e dixitais de forma contextualizada para planificar, regular, coñecer a duración, inicio ou finalización dun suceso, calcular intervalos, facer horarios.

- Medición.

- Resolución de problemas, de forma individual e en equipo, que impliquen a realización de medicións convencionais e non convencionais no contexto escolar: selección do instrumento adecuado, elección das unidades máis apropiadas ao contexto e tamaño, demostrando coñecemento das equivalencias entre medidas, medición con precisión, contraste dos resultados, expresión correcta das unidades, con control e expresión verbal e gráfica do proceso seguido.

- Estimación e relacións

- Estratexias de comparación e ordenación de medidas da mesma magnitude (km, m, cm, mm; kg, g; l e ml, mes, semana, día, hora, minuto e segundo): aplicación de equivalencias entre unidades na resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a conversión en unidades máis pequenas.
- Estratexias de estimación de medidas (de lonxitude, masa, capacidade, tempo e temperatura) por comparación con unidades de medida coñecidas convencionais e non convencionais en contextos habituais, con contraste dos resultados e análises da desviación como parte do proceso de aprendizaxe.
- Relación entre as medidas de tempo en reloxos analóxicos e dixitais.
- Utilización das medidas de tempo (minutos e segundos) na planificación do traballo, no relato de experiencias persoais e na xestión de emocións: tempo de espera, tempo de calma, quendas de intervención.

- Modelo matemático

- Resolución de problemas da vida cotiá seguindo un proceso pautado de modelización con debuxos, esquemas, diagramas, manipulables, dramatizacións, guión de preguntas para a interpretación do enunciado, recoñecemento de datos útiles, elaboración e contraste de hipótese, procura do plan de acción, perseveranza na solución, simbolización e realización dos cálculos, comprobación de solucións, expresión clara e correcta do resultado, revisión da súa idoneidade, rectificación se é necesaria e explicación do realizado.

- Relacións e funcións

- Crenzas, actitudes e emocións

- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Desenvolvemento da autonomía e aplicación de estratexias para a toma de decisións en situacións de resolución de problemas: ofrecendo alternativas, resolvendo retos, estimulando o razoamento e reforzando os logros.
- Realización de investigacións matemáticas individuais e en equipo como estratexia para fomentar a curiosidade, o interese e a iniciativa na súa aprendizaxe.
- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.

Contidos

- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

UD	Título da UD	Duración
8	Masa y capacidad.	12

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.5 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA1.6 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas.		
CA2.2 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Comparar entre dúas estratexias para resolver un problema de forma pautada.		
CA4.2 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir representacións matemáticas que axuden na resolución dunha situación matemática.		
CA6.6 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos, aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre elementos matemáticos partindo de los propios coñecementos.		
CA2.1 - Participar na repartición de tarefas, asumindo e respectando as responsabilidades individuais asignadas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo en equipo dirixidas á consecución de obxectivos compartidos.	Participar en tarefas empregando estratexias de traballo cooperativo e asumindo as responsabilidades individuais asignadas.	TI	50
CA2.5 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA2.7 - Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá en diferentes formatos, adquirindo vocabulario específico básico e mostrando a comprensión da mensaxe.	Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo vocabulario específico básico.		
CA2.8 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA6.1 - Identificar as emocións propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario e desenvolvendo así a autoconfianza.	Pedir axuda condo algún remo matemático non pode resolverse.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.8 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Sentido das operacións - Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados. - Procesos na resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, formulación de hipótese de resolución e proposta de plan, contraste de puntos de vista, simbolización, elaboración e expresión da solución, verificación e interpretación en contexto dos resultados obtidos, expresión de forma ordenada e nas unidades correctas con explicitación do proceso seguido. - Magnitude   <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento e explicación de características mensurables dos elementos do medio (lonxitude, superficie, masa, capacidade, temperatura, tempo e amplitude de ángulos) mediante a observación da realidade próxima. - Recoñecemento de unidades non convencionais e convencionais (km, m, cm, mm; kg, g; l, cl, ml e graos centígrados) para a realización de medicións adecuadas en situacións cotiás que permitan calcular itinerarios, construír figuras planas, confrontar capacidades e calcular intervalos de temperatura.   - Medición.   <ul style="list-style-type: none"> - Resolución de problemas, de forma individual e en equipo, que impliquen a realización de medicións convencionais e non convencionais no contexto escolar: selección do instrumento adecuado, elección das unidades máis apropiadas ao contexto e tamaño, demostrando coñecemento das equivalencias entre medidas, medición con precisión, contraste dos resultados, expresión correcta das unidades, con control e expresión verbal e gráfica do proceso seguido.   - Estimación e relacións   <ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de comparación e ordenación de medidas da mesma magnitude (km, m, cm, mm; kg, g; l e ml, mes, semana, día, hora, minuto e segundo): aplicación de equivalencias entre unidades na resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a conversión en unidades máis pequenas. - Estratexias de estimación de medidas (de lonxitude, masa, capacidade, tempo e temperatura) por comparación con unidades de medida coñecidas convencionais e non convencionais en contextos habituais, con contraste dos resultados e análises da desviación como parte do proceso de aprendizaxe.   - Modelo matemático   <ul style="list-style-type: none"> - Resolución de problemas da vida cotiá seguindo un proceso pautado de modelización con debuxos, esquemas, diagramas, manipulables, dramatizacións, guión de preguntas para a interpretación do enunciado, recoñecemento de datos útiles, elaboración e contraste de hipótese, procura do plan de acción, perseveranza na solución, simbolización e realización dos cálculos, comprobación de solucións, expresión clara e correcta do resultado, revisión da súa idoneidade, rectificación se é necesaria e explicación do realizado.   - Relacións e funcións - Crenzas, actitudes e emocións   <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.   - Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas

Contidos

- e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Desenvolvemento da autonomía e aplicación de estratexias para a toma de decisións en situacións de resolución de problemas: ofrecendo alternativas, resolvendo retos, estimulando o razoamento e reforzando os logros.
- Realización de investigacións matemáticas individuais e en equipo como estratexia para fomentar a curiosidade, o interese e a iniciativa na súa aprendizaxe.
- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

UD	Título da UD	Duración
9	Ángulos y movimientos.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA1.3 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.		
CA3.2 - Producir representacións matemáticas, a través de esquemas ou diagramas, que axuden na resolución dunha situación problematizada.	Producir representacións matemáticas, con axuda, que axuden na resolución dunha situación problematizada.		
CA3.5 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos.		
CA3.6 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Recoñecer as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá e interpretarlas.		
CA3.7 - Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá en diferentes formatos, adquirindo un vocabulario específico básico e mostrando a comprensión da mensaxe.	Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario e mostrando a comprensión da mensaxe.		
CA4.4 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema, con axuda, seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA2.5 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	TI	50
CA2.7 - Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá en diferentes formatos, adquirindo vocabulario específico básico e mostrando a comprensión da mensaxe.	Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo vocabulario específico básico.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.8 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA6.3 - Traballar en equipo activa e respectuosamente, comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, comunicándose adecuadamente e establecendo relacións baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.5 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Realiza conxecturas matemáticas sinxelas con axuda.		
CA6.7 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Sentido das operacións - Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados. - Magnitude - Recoñecemento e explicación de características mensurables dos elementos do medio (lonxitude, superficie, masa, capacidade, temperatura, tempo e amplitude de ángulos) mediante a observación da realidade próxima. - Localización e sistemas de representación - Interpretación e descrición da posición relativa de obxectos do espazo real, mapas, planos e textos co vocabulario xeométrico adecuado (perpendicularidade, alíñamento, paralelismo, angularidade) e a súa representación. - Movementos e transformacións - Descrición verbal e interpretación de información sobre movementos, translacións e simetrías de obxectos e outros elementos do contexto con vocabulario xeométrico adecuado. - Xeración de figuras a partir de simetrías e translacións dun patrón inicial e predición do resultado: aplicación á creación artística. - Patróns - Estratexias para a identificación, descrición verbal, representación, predición razoada e creación de termos a partir das regularidades nunha colección de números, figuras ou imaxes con anticipación ou extensión da secuencia. - Relacións e funcións - Crenzas, actitudes e emocións - Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña. - Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo. - Desenvolvemento da autonomía e aplicación de estratexias para a toma de decisións en situacións de resolución de problemas: ofrecendo alternativas, resolvendo retos, estimulando o razoamento e reforzando os logros.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Realización de investigacións matemáticas individuais e en equipo como estratexia para fomentar a curiosidade, o interese e a iniciativa na súa aprendizaxe. - Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas. - Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

UD	Título da UD	Duración
10	Figuras geométricas.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA2.4 - Demostrar a corrección matemática das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto exposto.	Demostrar a corrección matemática das solucións dun problema.		
CA3.5 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos.		
CA3.6 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Recoñecer as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá e interpretalas.		
CA3.7 - Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá en diferentes formatos, adquirindo un vocabulario específico básico e mostrando a comprensión da mensaxe.	Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario e mostrando a comprensión da mensaxe.		
CA4.5 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Analizar conxecturas matemáticas sinxelas de forma pautada.		
CA3.1 - Traballar en equipo activa e respectuosamente comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo comunicándose adecuadamente e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	TI	50
CA4.7 - Empregar ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.	Empregar, con axuda, ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.		
CA6.1 - Identificar as emocións propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario e desenvolvendo así a autoconfianza.	Pedir axuda con algún rema matemático non pode resolverse.		
CA6.2 - Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, tales como o esforzo e a flexibilidade, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	Mostrar actitudes positivas ante novos retos matemáticos e valorar o erro como unha oportunidade de aprendizaxe		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.3 - Traballar en equipo activa e respectuosamente, comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, comunicándose adecuadamente e establecendo relacións baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.4 - Participar na repartición de tarefas, asumindo e respectando as responsabilidades individuais asignadas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo en equipo dirixidas á consecución de obxectivos compartidos.	Participar na resolución de tarefas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Sentido das operacións - Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados. - Relacións - Identificación da relación entre a multiplicación e a superficie dos rectángulos. - Medición. - Resolución de problemas, de forma individual e en equipo, que impliquen a realización de medicións convencionais e non convencionais no contexto escolar: selección do instrumento adecuado, elección das unidades máis apropiadas ao contexto e tamaño, demostrando coñecemento das equivalencias entre medidas, medición con precisión, contraste dos resultados, expresión correcta das unidades, con control e expresión verbal e gráfica do proceso seguido. - Figuras xeométricas de dúas e tres dimensións - Interpretación e elaboración de mensaxes e descrições que supoñan a identificación e clasificación de figuras xeométricas e dos seus elementos (lados, vértices, ángulos), as relacións entre eles, propiedades e tipoloxía en obxectos e imaxes da súa contorna. - Exploración individual e en equipo de propiedades de figuras xeométricas de dúas e tres dimensións mediante materiais manipulables (cuadrículas, xeoplanos, policubos, bloques xeométricos, organicubos, katamino, crebacabezas xeométricos, tangram...) e o manexo de ferramentas dixitais (realidade aumentada, robótica educativa, xeometría dinámica) para buscar regularidades, comparalas e clasificalas con criterios sinxelos con explicación do proceso. - Estratexias e técnicas de construción de figuras xeométricas de dúas dimensións por composición e descomposición, mediante materiais manipulables e instrumentos de debuxo (regra e escuadra) con explicación do proceso. - Visualización, razoamento e modelización xeométrica - Resolución e formulación de problemas da vida cotiá que impliquen o uso de estratexias variadas para o cálculo de perímetros de figuras planas, contraste de estratexias e resultados. - Resolución individual e en equipo de problemas xeométricos que impliquen o coñecemento de figuras, as súas relacións e propiedades, utilizando estratexias de clasificación, uso de exemplos contrarios, creación de hipóteses e construción, argumentación e toma de decisións. - Resolución de problemas da vida cotiá empregando o modelo xeométrico e a representación matemática da situación para resolver. - Recoñecemento de relacións xeométricas, posicións, movementos, simetrías e translacións en contextos lúdicos, artísticos, científicos, técnicos e en calquera outro ámbito da vida cotiá.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Relacións e funcións - Pensamento computacional - Estratexias para a interpretación, modificación e representación de algoritmos sinxelos relacionados co contexto cotián e o xogo en regras de xogos, instrucións secuenciais, bucles, patróns repetitivos, programación por bloques, robótica educativa. - Crenzas, actitudes e emocións - Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña. - Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo. - Realización de investigacións matemáticas individuais e en equipo como estratexia para fomentar a curiosidade, o interese e a iniciativa na súa aprendizaxe. - Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas. - Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

UD	Título da UD	Duración
11	Cuerpos geométricos.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal uo gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA3.4 - Automatizar situacións sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso ou sigan unha rutina utilizando de forma pautada principios básicos do pensamento computacional.	Resolver situacións sinxelas da vida cotiá segundo unha rutina pautada.		
CA3.6 - Interpretar situacións en contextos diversos, recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Recoñecer as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá e interpretarlas.		
CA3.3 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Plantear diferentes estratexias para resolver un problema.	TI	50
CA3.8 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA4.7 - Empregar ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.	Empregar, con axuda, ferramentas tecnolóxicas adecuadas no proceso de resolución de problemas.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.9 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA6.3 - Traballar en equipo activa e respectuosamente, comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, comunicándose adecuadamente e establecendo relacións baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.5 - Analizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma pautada.	Realiza conxecturas matemáticas sinxelas con axuda.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Sentido das operacións - Estratexias de cálculo mental para resolver operacións de suma, resta, multiplicación e división en situacións habituais e significativas, explicación das estratexias e dos procesos seguidos, aceptación dos erros como unha oportunidade de aprendizaxe e como recurso para evitar a frustración. - Figuras xeométricas de dúas e tres dimensións - Resolución de problemas que impliquen o recoñecemento, clasificación e descrición de corpos xeométricos (cubo, prismas, pirámides, cilindros, conos e esferas) en obxectos e imaxes da súa contorna con explicación do proceso seguido, demostrando curiosidade por descubrir relacións. - Exploración individual e en equipo de propiedades de figuras xeométricas de dúas e tres dimensións mediante materiais manipulables (cuadrículas, xeoplanos, policubos, bloques xeométricos, organicubos, katamino, crebacabezas xeométricos, tangram...) e o manexo de ferramentas dixitais (realidade aumentada, robótica educativa, xeometría dinámica) para buscar regularidades, comparalas e clasificalas con criterios sinxelos con explicación do proceso. - Localización e sistemas de representación - Interpretación e descrición da posición relativa de obxectos do espazo real, mapas, planos e textos co vocabulario xeométrico adecuado (perpendicularidade, alíñamento, paralelismo, angularidad) e a súa representación. - Interpretación, descrición, elaboración e representación, con estratexias persoais e contrastadas en equipo, de itinerarios en planos, bosquexos, mapas e maquetas sinxelas con uso de soportes físicos e virtuais partindo do espazo vivenciado. - Visualización, razoamento e modelización xeométrica - Resolución individual e en equipo de problemas xeométricos que impliquen o coñecemento de figuras, as súas relacións e propiedades, utilizando estratexias de clasificación, uso de exemplos contrarios, creación de hipóteses e construción, argumentación e toma de decisións. - Resolución de problemas da vida cotiá empregando o modelo xeométrico e a representación matemática da situación para resolver. - Recoñecemento de relacións xeométricas, posicións, movementos, simetrías e translacións en contextos lúdicos, artísticos, científicos, técnicos e en calquera outro ámbito da vida cotiá. - Relacións e funcións - Pensamento computacional - Estratexias para a interpretación, modificación e representación de algoritmos sinxelos relacionados co contexto cotián e o xogo en regras de xogos, instrucións secuenciais, bucles, patróns repetitivos, programación por bloques,

Contidos

- robótica educativa
- Crenzas, actitudes e emocións
- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Desenvolvemento da autonomía e aplicación de estratexias para a toma de decisións en situacións de resolución de problemas: ofrecendo alternativas, resolvendo retos, estimulando o razoamento e reforzando os logros.
- Realización de investigacións matemáticas individuais e en equipo como estratexia para fomentar a curiosidade, o interese e a iniciativa na súa aprendizaxe.
- Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.
- Traballo en equipos: inclusión, respecto e diversidade
- Uso de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas en equipo con comprensión das emocións e experiencias das demais persoas, sensibilidade e respecto polas diferenzas.
- Os equipos colaborativos e cooperativos para clarificar tarefas, debater propostas, chegar a acordos, contrastar opcións, revisar e analizar producións: escoita e participación activa, responsabilidade e esixibilidade individual, interdependencia positiva, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.
- Estratexias guiadas de planificación, control e organización do traballo en equipos para xestionar o tempo, a realización das tarefas, o establecemento de obxectivos de equipo, a repartición equitativa e rotatorio de roles en interacción simultánea e a avaliación do funcionamento do equipo.
- Valoración da contribución das matemáticas aos distintos ámbitos do coñecemento humano desde unha perspectiva de xénero.
- Recoñecemento das contribucións de matemáticas e matemáticos a diversos ámbitos do saber como mecanismo de construción dunha identidade positiva propia.

UD	Título da UD	Duración
12	Estadística y probabilidad.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	Interpretar de forma verbal ou gráfica problemas da vida cotiá.	PE	50
CA5.4 - Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.	Obter posibles solucións dun problema seguindo algunha estratexia coñecida.		
CA5.5 - Dar exemplos de problemas sobre situacións cotiás que se resollen matematicamente.	Recoñecer problemas sobre situacións cotiás que se poden resolver matematicamente.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.7 - Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá en diferentes formatos, adquirindo vocabulario específico básico e mostrando a comprensión da mensaxe.	Recoñecer a linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo vocabulario específico.		
CA5.8 - Explicar os procesos e ideas matemáticas, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela en diferentes formatos.	Explicar os procesos seguidos na resolución dun problema ou os resultados obtidos utilizando unha linguaxe matemática sinxela.		
CA6.6 - Realizar conexións entre os diferentes elementos matemáticos, aplicando coñecementos e experiencias propios.	Realizar conexións entre elementos matemáticos partindo dos propios coñecementos.		
CA3.3 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Plantexar diferentes estratexias para resolver un problema.		
CA4.6 - Automatizar situacións sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso ou sigan unha rutina utilizando de forma pautada principios básicos do pensamento computacional.	Automatizar os pasos para a resolución de situacións cotiás.		
CA5.1 - Traballar en equipo activa e respectuosamente comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto.		
CA5.2 - Interpretar, de forma verbal ou gráfica, problemas da vida cotiá, comprendendo as preguntas formuladas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, incluídas as tecnolóxicas.	Interpretar, de forma verbal, problemas da vida cotiá.		
CA5.3 - Comparar entre diferentes estratexias para resolver un problema de forma pautada.	Resolver problemas de forma pautada.	TI	50
CA5.6 - Interpretar situacións en contextos diversos recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.	Interpretar situacións recoñecendo as conexións entre as matemáticas e a vida cotiá.		
CA6.1 - Identificar as emocións propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario e desenvolvendo así a autoconfianza.	Pedir axuda cando algún reto matemático non pode resolverse.		
CA6.3 - Traballar en equipo activa e respectuosamente, comunicándose adecuadamente, respectando a diversidade do grupo e establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	Traballar en equipo, comunicándose adecuadamente e establecendo relacións baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.4 - Participar na repartición de tarefas, asumindo e respectando as responsabilidades individuais asignadas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo en equipo dirixidas á consecución de obxectivos compartidos.	Participar na resolución de tarefas e empregando estratexias cooperativas sinxelas de traballo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Sentido das operacións

Contidos

- Estratexias de cálculo mental con fraccións, con denominador ata 12, en contextos cotiáns con explicación do proceso seguido e as estratexias usadas.
- Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen a comprensión da utilidade das sumas, restas, multiplicacións e divisións e o seu uso con flexibilidade e sentido, seguindo os procesos adecuados.
- Figuras xeométricas de dúas e tres dimensións
- Interpretación e elaboración de mensaxes e descrições que supoñan a identificación e clasificación de figuras xeométricas e dos seus elementos (lados, vértices, ángulos), as relacións entre eles, propiedades e tipoloxía en obxectos e imaxes da súa contorna.
- Relacións e funcións
- Obtención de datos sinxelos descoñecidos (representados por medio dun símbolo) ou completión de datos en relacións de igualdade en xogos e retos matemáticos, con persistencia na obtención, contraste e comprobación de que o dato obtido é correcto.
- Pensamento computacional
- Estratexias para a interpretación, modificación e representación de algoritmos sinxelos relacionados co contexto cotián e o xogo en regras de xogos, instrucións secuenciais, bucles, patróns repetitivos, programación por bloques, robótica educativa?
- Organización e análise de datos
- Resolución de problemas contextualizados que impliquen o uso de estratexias guiadas para a recollida, clasificación, ordenación, reconto, rexistro (táboas de dobre entrada, gráficas, rexistro simbólico) e comunicación de datos cualitativos cuantificables ou cuantitativos discretos de mostras pequenas e representación en gráficas destes mediante recursos tradicionais e aplicacións informáticas sinxelas.
- Extracción, interpretación e explicación de información relacionada co contexto familiar e próximo a través da lectura individual e en equipos de gráficos estatísticos (pictogramas, diagramas de barras, histogramas); uso desa información na resolución de problemas.
- Identificación da moda como o dato máis frecuente en conxuntos de datos.
- Comparación gráfica de dous conxuntos de datos para establecer relacións e extraer conclusións.
- Incerteza
- Identificación e recoñecemento da incerteza en situacións da vida cotiá a través de experimentos baseados en xogos como cartas, dados, moedas?
- Utilización de expresións como seguro, posible e imposible na valoración de resultados de experiencias lúdicas ou cotiás sinxelas nas que intervén o azar e identificación de sucesos aleatorios no seu contorno próximo.
- Comparación da probabilidade de dous sucesos de forma intuitiva.
- Inferencia
- Formulación de conxecturas a partir dos datos recolleitos e analizados, dándolles sentido no contexto de estudo.
- Crenzas, actitudes e emocións
- Recoñecemento das emocións que poidan facilitar ou prexudicar a aprendizaxe das matemáticas e regulación destas segundo conveña.
- Recursos e estratexias para regular ou tolerar a frustración ante tarefas matemáticas: recoñecemento das emocións implicadas e a súa expresión, relaxación para rebaixar a intensidade desas emocións, fixación de metas e obxectivos realistas e conseguibles, autocontrol e adestramento positivo.
- Realización de investigacións matemáticas individuais e en equipo como estratexia para fomentar a curiosidade, o interese e a iniciativa na súa aprendizaxe.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os enigmas, adiviñas, procura de pistas, xeroglíficos, codificación, pasatempos e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas. - Presentación limpa, clara e ordenada do traballo matemático que permita revisar, rectificar o proceso ou algunha das súas fases e compartir o realizado.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Esta programación didáctica, tendo en conta o que establece a LOMLOE, basease en dúas liñas metodolóxicas e de actuación:

- O desenvolvemento dun modelo de aprendizaxe e dunha metodoloxía de ensino competencial.
- A implementación dun sistema de ensino inclusivo que teña en conta todo o alumnado.

O Deseño Universal para a Aprendizaxe (DUA) é o instrumento que, dunha forma prioritaria, facilita estes dous fins educativos. O seu obxectivo é ofrecer unha gran diversidade de recursos e propostas que se adecúen da forma o máis individualizada posible a todo o alumnado para ofrecer un ensino o máis inclusivo posible.

Co aspecto positivo de que esta liña metodolóxica permítenos combinar as súas metodoloxías e recursos con outros métodos de traballo (Aprendizaxe cooperativo).

Os puntos que vertebran esta liña metodolóxica son:

- A motivación é a base de toda aprendizaxe e esta ten un claro compoñente emocional e afectivo; compoñente que é diferente en cada alumna/o. Ofrecer diferentes formas de motivar e implicar o alumnado é clave para iniciar con éxito calquera aprendizaxe.
- A forma na que percibimos e comprendemos a información é diferente en cada persoa. Polo tanto, teremos que adaptar e individualizar o máximo posible os mecanismos de transmisión da información. Debemos transmitir a información a nosos alumnos/as utilizando o maior número posible de canles e formas de transmisión.
- A aprendizaxe lévase a cabo a través de actividades e tarefas a partir das cales é o propio alumnado quen constrúe as súas propias aprendizaxes. Faise, polo tanto, patente a necesidade de diversificar estas actividades ou tarefas tanto en función das preferencias do alumnado como das súas capacidades.
- A diversificación de opcións para a aprendizaxe e, consecuentemente, a diversidade de materiais, recursos e metodoloxías a través das cales o alumnado pode aprender.

O DUA establece un marco teórico e, tamén, de recursos no que a figura do docente pasa de ser un transmisor de coñecementos a un facilitador. A súa función céntrase, polo tanto, en proporcionar ou ofrecer a maior diversidade de formas para que o alumnado poida motivarse, assimilar informacións e construír os seus propios saberes e habilidades.

Máis alá de ser un mero provedor de recursos ou metodoloxías o docente convértese nun guía que orienta o alumnado. Neste acompañamento o profesor debe realizar seis accións educativas:

- **Motivar-Activar:** pártese dunha situación da vida cotiá que sexa significativa para o alumnado e que serve de estímulo inicial da aprendizaxe e de contextualización e activación de coñecementos previos.
- **Estruturar:** constrúense e consolídanse os saberes do alumnado a partir da implementación de pautas, exercicios, actividades e tarefas adaptados ao nivel do alumnado.
- **Explorar:** ofréceselle ao alumnado a oportunidade de indagar sobre os seus saberes e de avalialos a partir de actividades diversificadas por niveis de aprendizaxe ou polos intereses e habilidades do alumnado.
- **Aplicar-Avaliar:** automatízanse os saberes adquiridos a partir de diferentes estratexias educativas, en función do nivel do alumnado, e avalíanse para readaptar e adecuar ditas estratexias.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
RECURSOS HUMANOS
Titora/o, mestres/as especialistas e membros do equipo de orientación.

RECURSOS MATERIAIS
Libros do alumno/a, guías didácticas e libros de consulta.
Fichas de reforzo, ampliación e avaliación e recursos fotocopiáveis.
Material funxible (cadernos, lapis, bolígrafos, pinturas, rotuladores, distintos tipos de papel...).
Láminas de apoio visual e materiais manipulativos.
RECURSOS DIXITAIS
Panel dixital e ordenadores.
Aula virtual do curso e libros dixitais.
Páxinas web, vídeos educativos e aplicacións que facilitan a adquisición de contidos ou reforcen o aprendido.
RECURSOS ESPACIAIS
Aula ordinaria, biblioteca do centro, aula de Polos creativos e todos os espazos do centro que podense utilizar para o proceso de ensino-aprendizaxe.
Os espazos que nos ofrece a contorna.

Os distintos materiais e recursos que nos axudarán a presentar e desenvolver os contidos que vamos traballar, deben ser variados e de distinta natureza para non provocar a monotonía no traballo na aula. Deben ser axeitados aos contidos traballados, ás características e necesidades específicas de cada contexto educativo e, especialmente ás características individuais do noso alumnado.

Os criterios que seguimos para escollelos son: que sexan manipulativos, atractivos e significativos para a aprendizaxe que se propoña.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Durante as primeiras semanas do curso realizaranse aos alumnos/as probas de avaliación inicial para determinar o nivel de coñecementos previos e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

Estas probas teñen como obxectivo facilitar información sobre o estado dos coñecementos dos alumnos/as, para poder determinar o seu nivel inicial e así elaborar un programa de traballo que favoreza o proceso de ensino-aprendizaxe.

Os resultados das probas, teñen unha especial importancia no caso de alumnado de nova incorporación e nos axudarán a localizar aos alumnos/as que poidan necesitar o apoio do equipo de orientación.

Non se pretende coñecer tódolos aspectos que se poden avaliar, senón solo aqueles que sexan máis relevantes. Nesta área as probas centráronse nas capacidades de: resolución de problemas, no cálculo, na numeración, nas unidades de medida e na xeometría.

A avaliación inicial non só debe recoller a valoración das competencias do alumnado, senón tamén a análise do clima da aula e das relacións que se establecen entre os alumnos/as. Ao tempo que se fan as probas para avaliar as competencias, fanse dinámicas de cohesión para favorecer a boa relación do grupo.

Para completar esta avaliación inicial debemos:

- Revisar os informes do ano anterior, onde se recolle información sobre os resultados académicos obtidos nas distintas materias e, de ser o caso, dos plans de reforzo.
- Recolleremos información nas entrevistas co titor do curso anterior ou coa persoa orientadora.
- E nas entrevistas iniciais coas familias nas que obteremos datos relevantes sobre o alumnado en canto a súa personalidade, nivel de autonomía, situación familiar...

As probas para avaliar a competencia matemática, centraranse na resolución de problemas, no cálculo, na numeración, nas unidades de medida e na xeometría.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	7	7	7	8	9	9	9	9	9	9
Proba escrita	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Táboa de indicadores	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	9	8	100
Proba escrita	50	50	50
Táboa de indicadores	50	50	50

Criterios de cualificación:

Entendemos a avaliación como un elemento fundamental e inseparable da práctica educativa, que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder realizar os xuízos de valor oportunos que faciliten a toma de decisións respecto do proceso de ensino-aprendizaxe.

Por tanto, non se pode circunscribir a un só aspecto ou momento, senón que se debe estender ao longo de todo o proceso educativo de forma global e sistemática; por unha parte, indicando que obxectivos se conseguen e cales non, e, por outra, en que grao de profundidade e onde, como, cando e por que se producen os problemas ou erros.

A avaliación terá un carácter continuo, e teranse en conta os logros do alumno/a, así como a súa evolución. A obtención desta información realizarase a través de os seguintes instrumentos de avaliación, que terán un peso na nota final, especificado para cada unidade didáctica:

- Probas obxetivas, escritas ou orais, nas que se avaliará o dominio dos contidos traballados. Cada proba será elaborada e avaliada tendo en conta o peso asignado a cada criterio de avaliación.
  - Rúbrica, que se utilizarán para valorar: exposicións tanto orais como escritas, traballos de investigación, actividades individuais ou colectivas, tarefas e traballos presentados.
  - Escalas de observación, permite establecer estimacións de comportamentos, esforzo, interese e actitude.
  - Listas de control, rexistra a ausencia ou presenza dun determinado trazo ou secuencia de accións.
  - Rexistro anecdótico, recollen comportamentos non previsibles e que poden achegar información significativa para valorar carencias ou actitudes positivas.
- A nota trimestral da área será a media ponderada das cualificacións obtidas en cada un destes apartados.
- Probas obxetivas, 50%.
  - Actividades individuais e en equipo, 40%.
  - Esforzo, interese e comportamento, 10%.

O alumno/a que nas tres avaliacións dun área, obteña una cualificación positiva terá superada dita área. A nota final da área será a media aritmética das notas das tres avaliacións de dicha área.

No caso de alumnos/as con ACS, seguiranse os criterios de avaliación establecidos na adaptación curricular, que será elaborada pola persoa titora e polo equipo de orientación.

Criterios de recuperación:

Cando algún dos nosos alumnos/as obteñan unha cualificación negativa en algunha das áreas, poñerase en marcha un programa de reforzo individualizado, como medida ordinaria de atención á diversidade, para que estes alumnos/as consigan acadar os obxectivos mínimos da materia.

Teremos en conta a diversidade do alumnado para facer un ensino individualizado e personalizado, adaptándonos ás características propias de cada alumno/a.

O reforzo educativo realízase dentro da aula polo titor/a, polo especialista en pedagogía terapéutica ou polos mestres/as de apoio.

Para conseguir promocionar, o alumno/a deberá alcanzar como mínimo o 50% de cada un dos mínimos da materia.

Sempre debemos ter presente que a avaliación durante a etapa de Educación Primaria será continua e global, feito polo cal, aprobando avaliacións posteriores pódense recuperar avaliacións anteriores.

6. Medidas de atención á diversidade

Consideramos a atención á diversidade como o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características, necesidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais do noso alumnado.

O departamento de orientación será o encargado de xestionar e coordinar as accións que se leven a cabo.

Estas accións estableceranse en tres niveis:

1º - Prevención.

2º - Detección de alumnado con necesidades educativas específicas:

- Dificultades específicas de aprendizaxe.
- Condicións persoais ou familiares desfavorables.
- Altas capacidades intelectuais.
- Dificultades por ingreso tardío no sistema educativo.

3º- Atención ao alumnado con necesidades educativas específicas.

Estas tarefas quedan especificadas dentro do plan de acción tutorial e do plan de convivencia, así como nos plans de apoio dos mestres especialistas en audición e linguaxe e pedagogía terapéutica.

A atención ao alumnado que presenta necesidades educativas específicas rexerese polos principios de inclusión e normalidade e abranguerá a todos os alumnos que por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela requira determinados apoios ou atención educativa específica.

Estas medidas poden ser:

- Medidas ordinarias. Todas as que faciliten a adecuación do currículo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferencias en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas para o nivel.

Potenciaranse metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais e aprendizaxe por proxectos.

- Medidas extraordinarias, son todas aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, nos elementos de acceso ao currículo. Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou se estas resultan insuficientes.

Estas medidas de apoio poderán levarse a cabo dentro do grupo, fóra do grupo ou facendo un agrupamento flexible.

Os criterios xerais de actuación serán:

- As medidas de atención a diversidade tenderán sempre a lograr o maior grado posible de integración no grupo de referencia.

- Todos os niveis educativos contarán, dentro do horario, con horas de apoio do profesorado especialista así como de outros profesorado con dispoñibilidade horaria. A distribución destes apoios estará en función das necesidades de cada grupo e coordinaranse dende o departamento de orientación.

- Os apoios ou reforzos dentro ou fora do grupo, tanto a cargo dos titores como especialista tenderán a seguir o currículo ordinario na maior medida posible.

- Os apoios e reforzos de cada materia faranse dentro do horario establecido para a mesma.

- Estableceranse os apoios en función da avaliación das necesidades individuais ou grupais realizada dende o departamento e en colaboración co equipo docente.

- A organización dos apoios e reforzos terá sempre carácter flexible a fin de adaptar a resposta as necesidades de xeito efectivo.

- No caso de alumnado con adaptación curricular significativa seguirase o establecido na mesma con carácter

individual.

- As actuacións previstas nos plans de apoio serán trasladadas a xefatura de estudos para a súa aprobación e inclusión na estrutura organizativa do centro.

- Comunicarase ás familias tanto ás actuacións previstas como o seguimento das mesmas procurando a súa implicación no proceso.

O Departamento de orientación asesorará en cada caso ás familias para acadar o maior grado posible de colaboración e coordinará se é necesario actuacións cos servizos de atención externa: servizos sociais, gabinetes psicolóxicos, asociacións, equipo de orientación específico, servizos sanitarios,... etc.

Fixarase as sesión de coordinación, entre o profesorado e o equipo de orientación, necesarias para facer o seguimento dos distintos programas e facer as adaptacións necesarias para cubrir o mellor posible ás necesidades dos nosos alumnos.

No caso de alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso seguiranse as indicacións establecidas no artigo 50 da Orde do 8 de setembro de 2021, en relación ao plan específico de reforzo, que ten como obxectivo atender e superar as dificultades que levaron a esa permanencia.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual.					X		X	X
ET.4 - Competencia dixital.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Fomento da creatividade e do espírito científico.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Espírito do emprendemento					X		X	X
ET.7 - Igualdade entre homes e mulleres.								
ET.8 - Educación para o consumo responsable.							X	X
ET.9 - Educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual.								
ET.10 - Educación emocional e en valores.							X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Comprensión lectora.	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita.	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual.	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.4 - Competencia dixital.	X	X	X	X
ET.5 - Fomento da creatividade e do espírito científico.	X	X	X	X
ET.6 - Espírito do emprendemento				X
ET.7 - Igualdade entre homes e mulleres.				X
ET.8 - Educación para o consumo responsable.				X
ET.9 - Educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual.				X
ET.10 - Educación emocional e en valores.				

Observacións:

Os elementos transversais non pertencen exclusivamente a unha área, senón que deben ser abordados ao longo de todas elas. Nesta programación, os elementos transversais, non están programados como contidos a ensinar, se non que serán tidos en conta ao longo de toda a actuación educativa.

Aínda que todos os elementos transversais poderían relacionarse con todas as unidades, marcamos solo aquelas unidades nas que o elemento transversal está presente dun xeito claro.

Certos elementos transversais, como a expresión oral e escrita ou a educación emocional estarán presentes en todas as unidades didácticas.

Por outra banda, contidos como o consumo responsable, serán abordados en unidades didácticas en concreto.

Outros trabállanse cando deseñemos actividades en grupo, como a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, a formación estética, o respecto mutuo ou a cooperación entre iguais.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Actividades manipulativas.	O longo do curso faremos actividades manipulativas para practicar e afianzar o que estamos estudando nas unidades.	X	X	X
Semana STEM.	Celebraremos a semana das ciencias, na que todos os alumnos do colexio preparan experimentos e actividades científicas para expoñelos ao resto dos seus compañeiros.			X
Proxectos realizados na aula de Polos creativos.	Nos que traballaremos distintos aspectos do proxecto anual de centro.	X	X	X

Observacións:

Con relación as actividades complementarias e extraescolares remitímonos ao especificado no apartado de actividades complementarias e extraescolares da PXA do noso centro para este curso. Sen prexuízo de que poidan aparecer outras actividades que nos parezan interesantes para o noso alumnado e que decidamos levalas a cabo.

As actividades complementarias planificadas para este curso buscan proporcionar ao alumnado unhas aprendizaxes vivenciadas, empregando recursos distintos aos que atopamos nas aulas.

O feito de realizar actividades fora do entorno habitual de aprendizaxe ou mesmo con outras persoas implicadas, resultan moi motivadoras para o alumnado e serven de catalizador para a consolidación das aprendizaxes e para reforzar os elementos transversais que traballamos co noso alumnado.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO
- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
- Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
- Prestouse atención aos elementos transversais.
- Deuse un peso real á observación do traballo na aula.
INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE
Metodoloxía empregada
- Utilizáronse distintas estratexias metodolóxicas en función do tema a tratar.
- Combinouse o traballo individual e en equipo.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
- Aproveitáronse os recursos dos que dispón o centro.
- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.
- Fixéronse explicacións para todo o alumnado.
- Ofrecéuselle a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisaba.
- Incorporáronse as TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe.
- Ofrecéuselles ao alumnado os resultados das probas, tarefas ou traballos.
- Comentouse co alumnado as correccións das probas, tarefas ou traballos.
- Déuselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar as correccións.

Medidas de atención á diversidade
- Adoptáronse medidas curriculares axeitadas para os alumnos con NEAE.
- Adoptáronse medida organizativas axeitadas para os alumnos con NEAE.
- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
- Elaboráronse actividades atendendo á diversidade.
- Elaboráronse probas de avaliación adaptadas ao alumnado con NEAE.
Clima de traballo na aula
- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
- Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
- Contouse o apoio e a implicación das familias no traballo do alumnado.

Descrición:

Para medir a adecuación do proceso de ensino e a práctica docente, ao rematar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que nos permitan avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora.

Estas preguntas estarán divididas en dous grupos:

- Indicadores de logro do proceso de ensino.
- Indicadores de logro da práctica docente.

Para indicar o grao de consecución de cada un delas; deberanse valorar do 1 ao 4, sendo o 1 o valor mínimo e o 4 o valor máximo. A análise dos resultados obtidos permitiranos comprobar cales son os puntos que debemos mellorar e cales os que están conseguidos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Toda a programación está suxeita a ser revisada co obxectivo de adaptar o proceso de ensino-aprendizaxe aos diferentes ritmos, intereses e necesidades do alumnado.

Durante o desenvolvemento das diferentes unidades didácticas e ao remate das mesmas, xa está programada unha avaliación das mesmas coa finalidade de mellorar a súa programación. Esta avaliación ampliarase ao remate de cada trimestre, coa valoración de:

- Os resultados académicos obtidos polo alumnado.
- A información recollida a través dos indicadores de logro utilizados para avaliar o proceso de ensino e a practica docente do epígrafe anterior.
- Dos datos aportados polo equipo docente nas sesións de avaliación.
- E para medir a idoneidade da programación propoñemos unha secuencia de preguntas que nos permitan avaliar o funcionamento de dita programación.

Estas preguntas estarán divididas en tres grupos:

- Programación.
- Metodoloxía.
- Organización.

Para indicar o grao de consecución de cada un delas; deberanse valorar do 1 ao 4, sendo o 1 o valor mínimo e o 4 o valor máximo.

Cos datos recollidos formulase unha propostas de mellora nos apartados da programación que consideremos que teñen que ser modificados. Se os resultados fosen positivos continuarase na mesma liña de traballo.

As preguntas propostas para a valoración da programación son:

PROGRAMACIÓN

- As actividades seleccionadas son adecuados ás características do alumnado.
- Os obxectivos didácticos programados son alcanzables ou se axustan ás necesidades e intereses do alumnado.
- Os contidos se adecúan aos obxectivos didácticos seleccionados.
- O grao de complexidade dos contidos axústanse ás características psicoevolutivas.
- Os contidos secuenciados e temporalizados seguen unha organización de complexidade crecente.
- Os contidos cumpren o principio de globalidade e son integrais.
- As unidades formativas cumpren o principio de especificidade.
- As unidades didácticas réxense por unha temporalización lóxica.

METODOLOXÍA

- A metodoloxía empregada axústase ás necesidades e intereses do alumnado.
- É válida nosa metodoloxía para alcanzar os nosos obxectivos e contidos.
- A información inicial é suficiente. É clara e precisa.
- O coñecemento de resultados é explicativo e resolve os problemas de maneira efectiva.
- As estratexias son adecuadas para que o alumno asimile o que vai realizar.
- A motivación é adecuada para a execución das tarefas.
- Os reforzos que se dan son positivos máis que negativos.

ORGANIZACIÓN

- A posición do mestre é adecuada tanto na información inicial como no coñecemento de resultados.
- A organización de grupos facilita o desenvolvemento do proceso de ensino - aprendizaxe.
- As tarefas axústanse ao desenvolvemento dos nosos contidos.
- Aproveitamento do tempo real de clase en tempo efectivo ou activo sobre o desactivo.
- O clima socioafectivo é adecuado entre mestre, alumno e grupo.

9. Outros apartados